

ÅRSBERETNING for jubilæumsåret 2023

Forside: I forbindelse med vores dobbelte 25 års jubilæum holdt professor og billedhugger Bjørn Nørgaard festtalen suppleret af bestyrelsesformand René Larsen

Indhold

Indledning	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Kundegrundlag	4
Bestyrelsen	5
God Fondsledelse	5
Arbejdsgrundlag	5
Kontakt til brugerne	5
Skader	5
Opgaver	6
Timekvoter.....	7
Forskning og metodeudvikling	11
Inventar, materiel og ombygning	11
Administration.....	12
Økonomi.....	12
Personale	13
Uddannelse, symposier, arbejdsgrupper og netværk	13
Bilag 1: Bestyrelsen.....	14

Indledning

2023 var året hvor Bevaring Sjælland kunne fejre sit 25-års jubilæum. Navnet har dog skiftet lidt undervejs: Det startede med Roskilde Amts Konserveringscenter i 1998, og da amterne blev nedlagt, skiftede vi navn til Bevaringscenter Øst. Da vi fusionerede med Bevaringscenter Næstved i januar 2016, fik vi vores nuværende navn. Simon Botfeldt kunne samtidig fejre sit 25-års jubilæum som direktør for Bevaring Sjælland. Det blev til en fin og mindeværdig dag, hvor Bjørn Nørgaard holdt festtalen i samarbejde med bestyrelsesformand René Larsen. Der kom omkring 70-75 gæster til en festlig dag i dejligt solskin.

2023 var også året, hvor eftervirkningerne af Corona-epidemien slog mærkbart igennem.

De normalt store kunder, som kirker og arkæologisk gravende museer, kom med færre opgaver, hvilket kunne mærkes. Til gengæld var der ret stor aktivitet på museerne, som derfor købte flere kvotetimer end normalt. Dette kunne dog ikke opveje de manglende rekvirerede opgaver.

I forbindelse med revisionen af museumsloven skrev Bevaring Sjælland et brev til Kulturministeren sammen med Bevaringscenter Fyn og Bevaringscenter Nord. I brevet anbefalede vi, at de oprindelige statstilskud fra før 2016 til bevaringscentrene blev bevaret og overført direkte til centrene for at understøtte centrenes fortsatte eksistens og sikre museernes bevaringsarbejde. Som opfølgning på dette brev blev vi inviteret til møde med embedsmænd i Kulturministeriet. Mødet foregik i en konstruktiv atmosfære og dialog.

Kundegrundlag

22 institutioner med kontrakt har efter aftale fået udført bevaringsydelser i 2023, heraf 15 museer, 1 kirke, 1 arkiv, 1 herregård, 1 kostskole, 1 kommune, 1 koncern og 1 militærhistorisk samling.

Følgende 22 institutioner havde tegnet kontrakt med Bevaring Sjælland i 2023

Ballerup Museum
Bornholms Museum
Carlsen Langes Legatstiftelse
Dansk Jødisk Museum
Danmarks Tekniske Museum
Forstadsmuseet
Furesø Museer
Greve Museum
Herlufsholm Skole og Gods
Industrimuseet Frederiks Værk
Køge Byhistoriske Arkiv
Køge Kirke
Livgardens Historiske Samling
Museum Lolland Falster
Museum Nordsjælland
Museum Sydøstdanmark
Museum Vestsjælland
Novo Nordisk
Næstved Kommune
Roskilde Museum, ROMU
Rudersdal Museer
Østsjællands Museum

Andre brugere af Bevaring Sjælland

Museer uden kontrakt (herunder Københavns Museum og Kroppedal Museum)

Styrelser og direktorater

Kirker

Foreninger

Skadesservicevirksomheder

Private arkiver/magasiner

Forsikringselskaber

Arkitektfirmaer

Herregårde

Kommuner

Private

Bestyrelsen

Sammensætningen af bestyrelsen for den erhvervsdrivende Fond Bevaring Sjælland ses af bilag 1.

God Fondsledelse

Fonden Bevaring Sjælland følger anbefalingerne for god fondsledelse.

Arbejdsgrundlag

Arbejdsgrundlaget er givet ifølge vedtægterne.

Kontakt til brugerne

Vi står til rådighed for de af vores kunder/museer, der har tegnet en kontrakt, og vi kommer ud til det enkelte museum, når der er behov for det. Det kan være i forbindelse med egentlige konserveringsopgaver, pludseligt opståede skader, hvor vores beredskab træder i kraft, og ved afhentning eller aflevering af genstande. Det kan også være konsulentbistand i forbindelse med bevaringsspørgsmål, præventiv konservering, udstilling og magasiner. Nogle museer bruger os til en årlig gennemgang af magasiner og udstillinger med henblik på en statusrapport, andre i forbindelse med enten kvalitetsvurdering og/eller bevaringsplansarbejde. Dette arbejde giver en god indsigt i og fornemmelse for de problemer, museerne har og arbejder på at løse. Vores anbefalinger giver museerne et godt grundlag til at vurdere, hvor deres bevaringsindsats gør den største forskel, så de sikrer den bedste bevaringsindsats og det mest optimale forbrug af museets ressourcer.

Skader

I 2023 har Bevaring Sjælland arbejdet med skimmelrensning, udtagning af skimmelprøver og udført skimmelanalyser. Der har været større akutte skader, hvor hurtig indsats var vigtig, og der var store gamle skader, som blev udbedret i løbet af året bl.a. skimmelsanering af kommunalt arkiv fra Ærøskøbing og opstart på arbejdet med sanering af skimmelskade i Solrød Kommune. I forbindelse med pludseligt opståede skader, vil vi opfordre til, at Bevaring Sjælland straks bliver kontaktet, og at det er Bevaring Sjælland, der foretager det skadesbegrænsende arbejde med museumsgenstande, arkiver og bevaringsværdige bygninger. Vi har erfaret, at vores specialviden om museumsgenstande, materialer og bevaring, kan begrænse skaden og dermed udgiften meget,

hvilket er i alles interesse. Bevaring Sjællands personale kan vurdere materialer og bevaringstilstand og derfor vurdere hvilke behandlingsmetoder museumsgenstande tåler og ikke tåler. Vi kan sikre, at der tages hånd om skaden, så der ikke opstår omkostningstunge følgeskader.

Opgaver

Rekvirerede opgaver:

Konservering af historisk inventar i kirkerne er forsat et væsentligt arbejdsområde for Bevaring Sjælland, dog var der færre kirkeopgaver i 2023. Ofte kan der gå flere år efter, at der er afgivet et tilbud, før opgaven bliver til noget. Det kan være relativt store opgaver, der pludselig bliver vakt til live. God planlægning i samarbejde med kirkerne, arkitekter og andre samarbejdspartnere er derfor meget vigtig. I 2023 udførte vi arbejde i Gørslev Kirke, Skt. Peders Kirke i Slagelse, og Nørre Alslev Kirke. Desuden udarbejdede vi tilbud til Skt. Peders Kirke Slagelse, Skt. Mortens Kirke i Næstved, Strandmarkskirken i Hvidovre, Helligåndskirken og Dåstrup Kirke, som blev godkendt til udførelse i 2024 og 2025.

Der er udført en del opgaver for private kunder specielt med fokus på konservering af maleri, glas, keramik, porcelæn og tekstil.

Som led i en opdatering af de tidligere landsdækkende magasinundersøgelser blev BEVARV projektet afsluttet i 2023. Bevaring Sjælland deltog i dette projekt og var med i det arbejde, der udformede grundlaget for dataindsamlingen. Kulturstyrelsen stod med den overordnede styring, og sekretariatet blev placeret på Nationalmuseet under ledelse af Kristiane Strætkvern. Bevaring Sjælland indsamlede sidenhen data fra museerne i vores område, og der vil således udkomme en rapport i starten af 2024, som beskriver tilstanden på museernes magasiner. Formen minder meget om de rapporter, som vi udarbejder i forbindelse med kvalitetsvurderingerne, men BEVARV rapporten er blevet justeret og kan forhåbentlig danne grundlag for en dataindsamlingsform, som vi på nationalt plan kan være enige om fremover. Bevaring Sjælland fik betaling for en del af det arbejde, der blev udført, men der var ikke afsat tilstrækkeligt med midler til opgaven, hvilket i princippet gjorde, at vi arbejdede uden betaling. Det var ikke tilfredsstillende, da vi nu fungerer på konkurrencelignende vilkår med f.eks. Nationalmuseet, der her får dækket deres udgift til projektet.

Inden for det arkæologiske område har der som nævnt været færre rekvirerede opgaver, hvilket havde negativ indflydelse på vores økonomi. Museum Nordsjælland, Museum Vestsjælland og Museum Sydøstdanmark har dog indleveret en del opgaver. Der er forsat interesse for vores analysemuligheder og det implementeres i stigende grad i de enkelte tilbud. Vores satsning inden for analyseområdet var godt set og er et område i udvikling.

Keramik kar før og efter konservering KNV0999-03 Kirkespijls Agre. Foto Natasa Pasajlic.

Timekvoter

Ballerup Museum

Konservering af malerier.

Istandsættelse af bemalede vægge i udstillingsrum på Lindebjerggård.

Konservering af brandspande.

Stoppe læk i kviksølvbarometer.

Konservering af hårbillede.

Restaurering af billeder i glas og ramme.

Frysedesinficering af genstande.

Bornholms Museum

Konserveringsarbejde på mandarindragter fra Kina.

Bistand i forbindelse med nyt museums- og magasinbyggeri.

Opstart konservering af samurai dragt.

Carlsen Langes Legatstiftelse

Inventarisering af bibliotek.

Danmarks Tekniske Museum

Afsluttende konservering af flymodeller.

Bidrag til kvalitetsvurdering.

Dansk Jødisk Museum

Konservering af Hakoafane.

Afhentning af genstande fra *Sukkah*, frysedesinficering og rensning af mindre genstande.

Forstadmuseet/Cirkusmuseet

Konservering og klargøring af cirkusdragt til udstilling.

Cirkusdragt gjort klar til opsætning i udstilling. Foto Benna Foldager Wichmann.

Furesø Museer

Museet fik udført frysedesinficerings af diverse genstande.

Vejledning i forbindelse med værdiredningsplan.

Konservering af batterier.

Greve Museum

Museet fik konserveret Hedebo-tekstiler.

Konservering af maleri.

Konservering af arkæologiske knapper.

Herlufsholm Skole og Gods

Konservering af 2 malerier med portrætter af Birgitte Gøye og Herluf Trolle.

Udarbejdelse af tilstandsrapport på maleri i forbindelse med udlån.

Udarbejdelse af tilbud på frise i Physicum.

Portræt af Birgitte Gøye før og efter konservering. Foto Anne-Marie Christensen.

Portræt af Herluf Trolle før og efter konservering. Foto Anne-Marie Christensen.

Industrimuseet Frederiks Værk

Vejledning i forbindelse med borebilleangreb på krudtværket.

Køge Arkiverne

Frysedesinficering og konservering af købmandsprotokoller.

Køge Kirke

Konservering af fane og udarbejdelse af tilbud på konservering af bibel.

Livgardens Officerskorps' Fond

Konservering af portrætter.

Arbejde i forbindelse med udstilling.

Bistand i forbindelse med nye magasiner og udstillingslokaler.

Museum Lolland-Falster

Konservering af nedbrudt silkefane.

Forsat konservering af kopier af de 2 Hoby sølvbægre.

Frysedesinficering af kiste.

Meget nedbrudt silkefane fra Museum Lolland Falster venter på konservering. Foto Benna Foldager Wichmann.

Museum Nordsjælland

Museet fik konserveret mange arkæologiske genstande.

Museum Sydøstdanmark

Museet fik konserveret/renset mange genstande fra Stege-magasinet.

Desuden blev der konserveret arkæologiske genstande og klargjort genstande til udstilling.

Museum Vestsjælland

Museum Vestsjælland fik konserveret arkæologiske genstande.

Desuden blev der frysedesinficeret og rensset/konserveret en del tegninger og plancher.

Der blev udført en del malerikonservering.

Novo Nordisk Art Collection

Novo Nordisk Art Collection fik bistand vedr. klima og materialer i nye udstillingslokaler og monterer.

Konservering af maleri samt montering af museumsglas og ændring af ramme.

Næstved Kommune

Claes Lorenzens skulptur "Tryghed og Trivsel" blev afsluttet.

Der blev udført magasinopgaver vedr. malerisamlingen.

Vægtæpper blev rensset og lagt på magasin.

Tilstandsrapport på profane kalkmalerier i *Boderne*.

Roskilde Museum

ROMU fik udført konservering af arkæologiske genstande, malerikonservering og monteringshjælp i forbindelse med opbygning af udstilling.

Rudersdal Museer

Museet fik udført malerikonservering.

Østsjællands Museum

Museet fik udført gennemgang, rens og ompakning af tekstiler. Udgift til frysedesinficering og pakkematerialer blev trukket fra kvoten. Konservering af militær felttelefon blev startet samt udarbejdelse af overslag på stabiliserende konservering af kultegninger.

Forskning og metodeudvikling

Bevaring Sjælland har i 2023 forsat udviklingen af institutionens videnskabelige profil.

Med ATR-FTIR-udstyret kan vi udføre analyser på organisk materiale.

Udstyret kan også bruges til analyser af uorganiske materialer som for eksempel farvepigmenter og metalforbindelser. På sidstnævnte område komplementerer IR-data de resultater, som vi kan opnå med vores Micro XRF-udstyr, hvilket vi venter os meget af.

Analysearbejdet i det internationale projekt om udvikling af et bæredygtigt langtidsholdbart læder til brug for bogbinding og restaurering af kulturarvs-genstande er gået ind i sin sidste fase, og forventes afsluttet i løbet af 2024. Projektet foregår i samarbejde med Eric Themmen (leder af projektet), Gruppo Biokimica, Italien og Steve Siegel Leather, USA. Bevaring Sjælland står for at udføre kontrol af læderets kvalitet og organoleptiske egenskaber samt analyser af den fysiske og kemiske nedbrydning ved hjælp af mikroskopiske fiberanalyser og ATR-FTIR-analyser. Laboratoriet har desuden deltaget i og har blandt andet bidraget med ATR-FTIR og fibermorfologiske analyser i Nationalmuseets projekt om bæredygtig garvning med udgangspunkt i jernalderens garvemetoder. Projektet er afsluttet med gode resultater, og en større fælles publikation er under udarbejdelse.

Museerne har i stigende grad taget vores tilbud om analyser til sig. Dvs. at hver gang vi udarbejder tilbud på arkæologiske opgaver, snakker vi med arkæologerne om hvilke muligheder, der er for analyser, og i mange tilfælde ønsker de at få udført analyser. Vi opfatter, at der er blevet taget

godt imod vores analyseideer og ser frem til at vores analyseområde udvikles yderligere i den kommende tid.

Inventar, materiel og ombygning

Der blev ikke foretaget ombygninger i 2023. Mht. materiel har vi modtaget vores nye sandblæsningsudstyr, der fungerer strålende.

Administration

Timeregnskabet føres løbende i timeregistreringssystemet således, at museerne til hver en tid kan få at vide hvor mange timer, der er tilbage af deres kvote og hvilke opgaver, vi har brugt timerne på. Mange andelshavere har fået opfyldt deres kvote +/- relativt få timer, i nogle tilfælde er der efter aftale brugt for få eller for mange timer. Ikke brugte kvotetimer overføres til 2024 og for mange brugte kvotetimer fratrækkes kvoten i 2024. Timeregnskabet viser, at der er overført 80 timer til 2024 som et tilgodehavende på kvoterne, der manglede at blive udført i 2023. Der er i 2023 arbejdet 95,5 timer på rekvirerede opgaver, der først afsluttes og faktureres i 2024. Samlet set svarer det til + 30.170 kr. til Bevaring Sjælland.

Addere Revision tager sig af revision og bogføring. Køge Kommune tager sig af lønregnskab og lønudbetaling.

Bevaring Sjælland behandler persondata efter de gældende internationale regler.

Økonomi

Vi er glade for, at langt de fleste museer forsat støtter Bevaring Sjælland ved at videregive statstilskuddet, der før 2016 tilfaldt Bevaring Sjælland som et direkte tilskud. Dette gør, at vi forsat kan opretholde et beredskab til fordel for museerne og opretholde en lavere timepris for disse museer.

Årsregnskabet for 2023 viser et resultat på – 359.495 kr. og egenkapitalen er ved udgangen af 2023 på +1.707.223 kr.

Årets negative resultat skyldes en nedgang i rekvirerede opgaver.

Timepriserne for 2023 var:

Timeprisen for museale kvoter, der bidrager med statstilskud var 415 kr., 15 % reserveres til fælles udgifter.

Timeprisen for museale kvoter, der ikke bidrager med statstilskud var 500 kr., 15 % reserveres til fælles udgifter.

Timepris for ikke museale kvoter og private var 570 kr.

Timeprisen for rekvirerede opgaver var 660 kr.

Timepris for rekvirerede opgaver inkl. diæter og transport 760 kr. Denne takst bruges fx i kirker eller andre opgaver ude af huset.

Timeprisen i 2024 bliver:

Kvotetimeprisen for museer, der bidrager med statstilskud er 415 kr., 15 % reserveres til fælles udgifter.

Kvotetimeprisen for museer der ikke bidrager med statstilskud er 510 kr., 15 % reserveres til fælles udgifter.

Timepris for ikke museale kvoter og private er 580 kr.

Timeprisen for rekvirerede opgaver er 670 kr.

Timepris for rekvirerede opgaver inkl. diæter og transport 770 kr., som bruges fx i kirker eller andre opgaver ude af huset.

Personale

Fastansatte under kulturhistorisk konservering

Simon Botfeldt, kulturhistorisk konservator, direktør 37/37

Natasa Pasajlic, kulturhistorisk konservator, fastansat 32/37.

Benna Foldager Wichmann, Kulturhistorisk konservator, fastansat 25/37.

Fastansatte under malerikonservering

Vibeke Eir, malerikonserverator, fastansat 32/37.

Anne-Marie Christensen, malerikonserverator, fastansat 37/37

Seniorforsker emeritus

René Larsen

Fastansat Rengøring

Alice Oldenborg, fastansat 8/37.

Projektansatte under kulturhistorisk konservering

Maj Britt Petersen, kulturhistorisk konservator, projektansat i perioden 01.02.2023-30.06.2023 32/37.

Maj Britt Petersen, kulturhistorisk konservator, projektansat i perioden 15.08.2023-31.5.2024 32/37.

Studerende fra konservatorskolen

Thomas Bilde Tom-Petersen, kandidatstuderende på Kulturhistorisk Linje, praktikforløb i perioden 04.09.2023-31.01.2024, 25/37.

Da Simon Botfeldt har valgt at gå på pension d. 29.02.2024 blev der sendt stillingsopslag ud i efteråret og Dorte Sommer endte med at få stillingen som direktør for Bevaring Sjælland med start fra d. 1. marts 2024.

Uddannelse, symposier, arbejdsgrupper og netværk

Simon Botfeldt

Arbejdsgrupper og netværksarbejde

Sidder i Det Bevaringsfaglige Netværks styregruppe under Organisationen Danske Museer.

Deltager i arbejdsgruppe om konservering af vanddrukkent træ under Nordisk

Konservatorforbund.

Vibeke Eir

Arbejdsgrupper og netværksarbejde

Medlem af NKF-emnegruppe: Moderne Materialer og samtidskunst

Natasa Pasajlic

Arbejdsgrupper og netværksarbejde

Medlem af NKF-emnegrupper: Analyse, Arkæologi, Digital røntgen, Klima, udstilling og transport
Sidder i KEP-bestyrelse

Benna Foldager Wichmann

Arbejdsgrupper og netværksarbejde

Medlem af NKF's Tekstil arbejdsgruppe.

Anne-Marie Christensen

Arbejdsgrupper og netværksarbejde

Medlem af ICOM-CC arbejdsgrupperne: Paintings; Art Technological Source Research samt Sculpture, Polychromy and Architectural Decoration.

Maj Britt Petersen

Arbejdsgrupper og netværksarbejde

ICON's Leather conservation webinar d. 27. juni

Personalet deltager desuden jævnligt i arrangementer for fagfolk og museumsansatte, såsom Heritage Fridays arrangeret af Blue Shield og ODM's konferencer.

Personale og bestyrelse havde i 2023 et fremtidsseminar over 2 dage, hvor formålet var at udvikle vores potentiale og styrke Bevaring Sjælland til fremtiden.

Bilag 1: Bestyrelsen

René Larsen

Mand

Født 1951

Indtrådt i bestyrelsen 22. december 2016. Udløb af valgperiode 2026.

Formand for Fondsbestyrelsen

Pensionist, lektor emeritus

Konservator, Ph.d. Tidligere rektor for Kunstakademiets Konservatorskole og senere fagleder for Konservatorskolen under KADK. Medstifter og tidligere formand for bestyrelsen i European Network for Conservation-Restoration Education, ENCoRE. Medstifter og formand for Bestyrelsen i den tidligere Kulturarvens Forskerskole, KAF. Har bl.a. været koordinator for 4 EU-forskningsprojekter. Er uafhængig i forhold til Bevaring Sjælland.

Ulla Schaltz

Kvinde

Født 1967

Indtrådt i Fondsbestyrelsen d. 22. december 2016. Udløb af valgperiode 2026.

Ulla er til daglig direktør for Museum Lolland-Falster. Hun er uddannet cand.mag. i etnologi og historie og har fungeret som næstformand i Bevaringscenter Næstveds bestyrelse (nu en del af Bevaring Sjælland) i mange år. I

Fondsbestyrelsen sidder hun på en af de to pladser som museerne har og repræsenterer desuden de museer, der videregiver statstilskud til Bevaring Sjælland og repræsenterer desuden nyere tids delen af museernes samlinger. Er uafhængig i forhold til Bevaring Sjælland.

Anne-Marie Christensen

Kvinde

Født 1962

Indtrådt i bestyrelsen 22. december 2016. Udløb af valgperiode 2024.

Medarbejderrepræsentant.

Malerikonservator bach.sc. Uddannet fra Det kgl. Kunstakademis Konservatorskole i 1986. 38 års arbejdserfaring, heraf 10 år i Tyskland, heraf 8 år som selvstændig. Er ikke uafhængig i forhold til Bevaring Sjælland.

Kirsten Nielsen

Kvinde

Født 1970

Indtrådt i Fondsbestyrelsen d. 22. december 2016. Udløb af valgperiode 2026.

Bygningskonstruktør og fuldtidsformand for Konstruktørforeningen - fag- og standsforening for bygningskonstruktører. Erfaring med bestyrelses- og fondsarbejde gennem mange år.

Er uafhængig i forhold til Bevaring Sjælland. Genopstillede til bestyrelsesmøde d. 14. december 2020 og blev genvalgt.

Ole Lass Jensen

Mand

Født 1955

Indtrådt i bestyrelsen 22. december 2016. Udløb af valgperiode 2026.

Ole er til daglig direktør for Museum Nordsjælland og er uddannet arkæolog. I Fondsbestyrelsen sidder han på en af de to pladser som museerne har og repræsenterer de museer, der ikke videregiver statstilskud til Bevaring Sjælland og repræsenterer desuden den arkæologiske del af museernes samlinger. Er uafhængig i forhold til Bevaring Sjælland.

Erik Swiatek

Mand

Født 1949

Indtrådt i bestyrelsen 11. januar 2018. Udløb af valgperiode 2025. Byrådsmedlem fra Socialdemokratiet. Medlem af Skovbo Kommunalbestyrelse 2002-2006. Medlem af Køge Byråd fra 2007. Formand for Kulturudvalget 2007 – 2013. Formand for Teknik- og Ejendomsudvalget fra 2018. Medlem af Argos Bestyrelse fra 2018. Hovedkasserer i Prosa, forbundet af It-professionelle. Fagligt valgt fuldtidsansat i Prosa 2007 - 2015 (Næstformand/Forbundssekretær). Er uafhængig i forhold til Bevaring Sjælland.